

PROBLEEM

Lahtise määrdeõli müügiga on väga lihtne ostjatepetta. Tuntud kaubamärgi taga võib peituda nurgatagune toodang

”Hüdraulikaõli puhul on väga tähtis baasõli puhtus, seda võib lausa võrrelda piirituse puhtusega.

OÜ Addinol Lube Oil müügi juht Kaido Kõop

LAHTISE ÕLI, aga ka teiste määrdeainete kvaliteedi üks tagatis on see, kus seda osta kindla tootja kaubamärgiga plommitud vaadis. Nn teise ringi vaadi kaubamärki enam mingit garantiid õli ehtsuse kohta ei anna.

FOTO: ANDRAS KRALLA

AIN ALVELA
toimetaja

Õlide ja määrdeainete maaletoojad väidavad, et praegune aeg soosib lahtiselt müüdava õliga äritejaid, kes pakuvad sageli kaubaks küll pealtnäha kvaliteetset õli, ent hiljem selgub, et saadud õllus rikub kalleid seadmeid ja uusi mootoreid.

Ise äranis varitsevad lahtise õli (kliendi taarasse müüdav õli) ostjate niikuinii erinevad ohud, mistõttu odavamalt hinda taga ajades ei ole kuigi mõistlik minna seda hankima kusagilt kõrvalises garaazis paiknevast "poest". Ka tasub eriti tähelepanek olla siis, kui suvalisest vaadist müüakse näiteks väidetavalt kvaliteetset, tuntud tootja mootori- või hüdroõli. Keegi ei ruttaks ju joogivett ostma nõust, kuhu on peale kirjutatud "Lahesti".

Rusikareeglite ütleb, et õlide ja määrdeainete kvaliteedi, nõuetele vastavuse ning garantiid peab tagama eelkõige kindla tootja kaubamärgiga müüdavad plommitud pakendid.

OÜ Addinol Lube Oil müügi juht Kaido Kõop tunnustas, et õliturul on igasuguseid müüjaid ja õli osts tasub eelistada ikka tuntud-teatud tootjate siinseid edasimüüjaid. Eks see ole niinagu kõige muugi puhul.

"Erinevates töökodades ringi liikudes puutun ikka ja jälle kokku olukorraga, kus inimene on soe-

tanud endale niivõrd tähtsa hüdroõli, sejuures teadmata, kus see toodetud on," nentis Kõop. "Paljud ei saa siiani aru, et nad on hakanud näiteks Saksa maal valmistatud toodangu asemel kasutama Venemaa toodangut. Ettevõtte masinapark on aga pidevalt uuenevad ja nõudmised määrdeainetele aina kasvavad," selgitas ta.

Odavust taga ajavad ostjad ärgitavad pettureid. Tavaliselt satub ettevõtte sellisesse seisusse odavamalt hinda otsides, sest lahtine õli on tehases pakendatud niikuinii odavam – samas võib selle kvaliteet olla kõiguv. Sestap on kirjeldatud situatsioonid satutud olukorda, kus too Venemaa õli töötas kaksikümne aastat tagasi veel suurepäraselt, ent praegu ei kannata enam vähimatki kriitikat.

"Mis puutub õli hinda, siis ei ole kindla tootja plommitud 200-liitrisest õli vaadis müüdava toote hind võrreldav suvalisest plommitud 200-liitrisest vaadi villitud sama toote hinnaga – teine on üksjagu odavam," kinnitas Kõop. "Olen kokku puutunud juhtumiga, kus müüdi lahtiselt (kliendi taarasse) määrdeõli, aga pärast proovide analüüsimist selgus, et see ei vastanud absoluutselt müüja väidetud kaubamärgi tootele ja selle eeldatavale kvaliteedile," lisas ta.

Lahtise õli ostmisel seisneb oht ka selles, et taara ei pruugi olla puhas. Vaadi põhja on võinud sattuda kaltsujuppe, vett või liivapuru.

Kõõbi sõnul ei pruugi olla valistatud isegi see, et suure garaazis on keegi seda taarat eelnevalt kasutanud näiteks vanaõli hoistamiseks või hoopis

muu õli ostmiseks (näiteks valatakse transmissiooniõli jääkide peale mootoriõli).

Erinevaid õlitooteid Eestisse toova OÜ KoneTex Grupp juhatuse liige Sulev Tehvand kinnitas, et tööpoolest on lahtise õliga ostja petmine tõsine probleem, kusjuures ebaausate õlimüüjate tegevusele annab hoogu eelkõige tarbijapoolne hinnasurve. Ka tema sõnul on üsna levinud skeem, kus Venemaal toodetud õli müüakse Läänes toodetu pähe.

"KoneTex müüb lahtist õli ainult nõnda, et võtame tehases tulnud originaalvaadi lahti, paneme sinna peale pneumopumba ja klient saab sealt siis oma anumasse võtta nii palju, kui soovib, nähes ka täpselt, kust see õli pärit on, millist marki see on jne," kirjeldas Tehvand. "Probleem tekib nendel tööstustel ja teistel kasutajatel, kellele tuuakse õli kohale kasutatud vaadiga, millel on võib-olla heal juhul vaid must-valge printeriga trükitud etikett, millele müüja võib kirjutada midagi isegi – kui üldse midagi kirjutab," rääkis ta.

Lahtise õli kvaliteeti peale vaadates ei hinda. Tehvand on seda meelt, et nii nagu aeg-ajalt pääseb ringluses solgitud mootorikütust, nii võib see juhtuda ka õlidega – seega taandub asi suhtumisele. Kui müüja ikka on võtnud sihiks ostjate petta ja turult lihtsamalt raha kokku korjata, siis võimalused on tal selleks olemas, võib öelda, et isegi päris head võimalused.

"Lahtise õli puhul ostjal sisuliselt puudub võimalus selle kvaliteeti visuaalselt hinnata, ta ostab selle heas usus," märkis ta. "Räägitakse küll, et tu-

”

Tootja plommi 200-liitrisest õli müüdava toote ei ole võrreldav valisse plommi 200-liitrisse vaadist sama t hinnaga – teine üksjagu odava OÜ Addinol Lube Oil müügi juht Kaido Kõop

medam õli võiks olla justkui kvaliteetsem, aga tegelikult on see ikka väga oletuslik."

Vale või ebakvaliteetse õli kasutamisest rääkides ütles Tehvand, et kõige ohtlikum on see hüdroõli kasutamises – algul on tagajärg rikked, siis juba hüdropumpade purunemised jne.

Seega tasub erinevaid õlisid kasutaval ettevõtetel pingsalt mees pidada, et õli kvaliteetist sõltub seadmete ja masinate tööiga ning tootlikkus.

Vatke kogus veel pahandust ei tee. Pärnemaal metsamajandusega, sh raie- ja kokkuvõetamise osutamise, tegeleva OÜ Eremka juhatuse liige Runo Ruubel vale või madalama kvaliteediga õli sattumises hüdroõli või mootoriõli sisse väga suurt probleemi siiski ei näe.

"Peab ikka päris rämpsu otsa sattuma, et juhid lendama hakkaks. Tavaliselt piirub viga sellega, et mõne pumba filter tõmbub kinni või midagi seliist," rääkis Ruubel. "Suuremad rikked võivad tulla siis, kui pidevalt madalal kvaliteediga õli kasutada. Tegelikult on ju nii, et metsamasina suuremahulise hüdroõli süsteemi õli ei vahetata korraga ära, lihtsalt väike osa valatakse peale ja tegelikult näiteks suve- ja talveõlid segunevad hästi," märkis ta.

Kui kasutada suvel talveõli ja vastupidi, võib Ruubeli sõnul tulemuseks olla mootori normaalset kiiret kulumine. Eremka kasutab pikka aega kohaliku firma Flexoil ja Statoili tarnitavaid õlisid, mis tuuakse kohale tehase originaalvaadides. Selles peitub ilmselt ka põhjus, miks Ruubel saab kinnitada, et ettevõttes pole õlidega mingit muret ega vaeva olnud.

2,1

miljardi euro väärtuses importis Eesti 2012. aastal mineraalsete kütuseid ja määrdeaineid.

Kommentaari
Hüdroõli kvaliteedile osutab viis näitajat

KAIDO KÕOP
OÜ Addinol Lube Oil müügi juht

Valdes hüdroõli, on vaja pöörata tähelepanu sellistele näitajatele nagu viskoossusindeks, õhu eraldusvõime, desmülgeerimisvõime (vee eraldusvõime), vahutavus ja filtriteeritavus (puhtus).

Meie kliimale iseloomulike pidevalt vahelduvate temperatuuride tõttu on soovitatav hüdroõli seast valida HVLP-klassi kuuluvaid aastaringseid õlisid (DIN 51524-3 HVLP). HVLP-klassi viskoossusindeksi miinimumnõue on VI = 140.

Viskoossusindeks näitab hüdraulikaõli voolavuse sõltuvust temperatuurist, st mida kõrgem on viskoossusindeks, seda vähem sõltub õli voolavus temperatuurist ning õli kannatab rohkem madalat ja kõrget temperatuuri.

Parema õhu ja vee eraldusvõimega (möödetakse minutites) õlid on oksüdatsioon- ja vananemisprotsessidele vähem vastuvõtlikud. Aeglane vee eraldumine hüdroõlist tekitab hüdroõli korrosiooni.

Aeglane õhu eraldumine võib põhjustada kavitatsiooni. Kavitatsioon tekib väikeste õhumullike moodustumisest vedelikus. Need mullikesed surutakse pumbas tugevalt kokku, mille tagajärjel tekivad mikropuhvatused.

Kavitatsioon on eriti ohtlik hüdroõli pumbadele ja klappidele, sest õhu kavitatsioonimullide plahvatamisel tekitab metalli pinnale mikrokahjustused, mis lühendavad tunduvalt pumba ja muude hüdroõli süsteemi detailide tööiga.

Hüdraulikaõli puhul on väga tähtis baasõli puhtus, seda võib lausa võrrelda piirituse puhtusega – mida puhtamaks on baasõli filtriteeritud, seda kvaliteetsem see on. Siit peaks küll iga mees aru saama, et mida odavam, seda vähem filtriteeritud.

ARENDUSTEgevus

Tervisetehnoloogiat valdkonna ettevõtted saavad Tehnopolil abil arengukirendi

Tallinna Teaduspark Tehnopol avas tervisetehnoloogia ettevõtetele suunatud arengu kiirendamise programmi. Programm aitab tösta valdkonna ettevõtte pealekasvu ja taset ning kestab ühe ettevõtte grupiga keskmiselt aasta. Selle aja jooksul peaks laheneda tervisetehnoloogia ettevõtte kaks peamist murekohta – rahvusvahelise müügi eelduseks oleva usaldusvärsuse tekitamine ja keerukas ligipääs investorrühale. "Tervisetehnoloogiat on atraktiivne, seal liigub palju raha ning tooted ja teenused luuakse globaalsele turule," märkis Tehnopol juhatuse liige Pirkko Kõnsa. "Eestis on sel alal tugev kompetents, kuid turul osalemiseks vähe kogemusi ja raha. Programmiga tahame Eesti firmadele luua eeldused rahvusvaheliseks eduks." Programmi abil peaks aastast n-õ suureks kasvama tosinakond tervisetehnoloogia ettevõtet.

CERTEX
Töste- ja koormakinnitusvahendid

The Lifting KnowHow

TÖSTETROPID ja -KOMPONENDID
tekstiil, kett, tross

www.certex.ee
tel 6062 599
faks 6062 499
info@certex.ee

RAMBOLL

RAMBOLL ANALYTICS

KEKKONNAANALÜÜSID JA MÖÖTMISTEENUSED
www.ramboll-analytics.fi
www.ramboll.ee
analytics@ramboll.fi, info@ramboll.ee

Keskkonnaanalüüsid ja analüüsid:

- mikrobioloogia
- vee keemia
- õhusaaste- ja emissioonanalüüsid
- saastatud pinnase analüüsid
- palju teisi valdkondi